

Maa- ja metsätalousministeriö

Turtola 13.5.2025

kirjaamo.mmm@gov.fi
orian.bondestam@gov.fi
tapio.hakaste@gov.fi

Lohenkalastus on tapahduttava luonnon, ei kalastajan ehdoilla. Lausuntopyyntönne VN/11358/2025

Itämeren alueen lohikannat ovat huvenneet nopeasti hyvin heikkoon tilaan. Edes Tornionjoen lohi ei ole EU:n kalastuksen perusasetuksen edellyttämän MSY-tason yläpuolella (1380/2013). Usea lohikanta on heikommassa asemassa verrattuna Tornionjoen loheen. Lohelle merikalastukseen säädetyt kalastuskiintiöt ovat vastoin lain kirjainta. ICES:n neuvonannossa 31.5.2024 s.8 esitetään kiintiöksi nolla lohta, mikäli halutaan noudattaa lain edellyttämää MSY-lähestymistapaa (MSY approach), eli lain vaatimusta. LUKE:n ja SLU:n biologisen raportin mukaan tuleva kesä 2025 ei ole tuomassa parannusta tilanteeseen.

Maa- ja metsätalousministeriön esitys ja siitä lausuminen lohen kaupallisen rannikkokalastuksen aloituksen tilapäiseksi myöhentämiseksi vuodelle 2025 on myöhäistä, koska olette jo lausuntoaikana avannut lohen merikalastuksen kaupallisille kalastajille.

Vaikutusarviointia esitykseenne:

Esitetyn vaikutusarvioinnin mukaan merisaalis vähenisi n.2500 lohta. Vähennys tapahtuisi kauden alussa. Toisaalta ensi kesän lohikiintiö 8989 lohta on samat 2500 lohta pienempi kuin v.2024 saalis. Vaikutus Tornionjokeen pääseviin lohiin voisi olla n.1000 lohta. Viime kesän lukuihin suhteutettuna 24.000 lohta muuttuisi 25.000 loheksi Kattilakosken luotauspisteellä. Muutos olisi lähinnä kosmeettinen. Muutosprosentteja on turha laskea, koska määrät ovat pieniä. Lohet kutevat, eivät prosentit. Vertailun vuoksi todettakoon, että Tornionjoen viehekalastuksen saalis väheni 1945 lohella vuosien 2023 ja 2024 välillä.

Ehdotuksella sanotaan olevan ekologisia vaikutuksia lohikantoihin ja taloudellisia vaikutuksia lohen kaupallista kalastusta harjoittaviin kalastajiin sekä Itämeren lohella käytävään kauppaan. Helsingissä laaditussa ehdotuksessa unohdetaan jälleen kerran mainita merikalastuksen vaikutukset jokikalastukseen, kalastusmatkailuun ja kalastuskulttuuriin Tornionjoella. Vastaava "unohdus" tapahtui 6.6.2024 arvioitaessa merilohikiintiöiden vaikutuksia.

Osana kokonaisuutta käsitellään eri asetuksella päätettävä Tornionjokisuun merikalastuksen järjestelyt, koska ne ovat kansallisesti päätettävissä. Tässäkään tilanteessa aloituspäivämäärää 17.6. ei siirretä myöhemmäksi; vain toisen rysän asettamisaikaa siirretään kahdeksalla vuorokaudella. MMM kertoi, että Ruotsi ei suostunut siirtämään aloitusajankohtaa. Kuinka vakavissaan Suomi on esittänyt Ruotsille vaatimuksen aloituspäivämäärän myöhentämisestä, jos ei itse tee kyseistä päätöstä. Jos myöhennystä ei nyt tehdä voi Ruotsi aiheellisesti kysellä, oliko Suomi vakavissaan.

Tornio-Muoniojokiseura katsoo, että

YK:n merioikeusyleissopimuksen art.66 määrittelemänä vastuullisina alku-perävaltioina Suomen ja Ruotsin tulee pidättäytyä lohen merikalastuksesta kokonaan. Jokikalastukseen on nyt asetettu tiukat rajoitukset. Jokikalastuksen salliminen voimakkaasti rajoitettuna on perusteltua, vaikka merikalastus suljetaan. Vuodelle 2024 rajoitukset asetettiin vain jokikalastukseen. Sekin on otettava huomioon, että lohen jokikalastus oli vuosikymmeniä mahdotonta, koska valtiovalta siirsi lohenkalastuksen merikalastukseksi. Neljännesvuosisadan ajan Tornionjoki toimi viljeltyjen lohienpoikasten uittoränninä merelle. Tämä aiheutti paitsi biologiset tappiot lohikantojen monimuotoisuudelle, mutta myös suuret taloudelliset menetykset jokivarsilla asuville ihmisille. Näitä menetyksiä ei ole edes yritetty korvata mitenkään.

EU pienensi Suomen lohikiintiötä 3120 lohella. Jokiseura katsoo, että Suomen Tanskalta vaihtama vastaava lohimäärä osoittaa Suomen piittaamattomuutta Unionin oikeusjärjestystä kohtaan. Vaihto on motivoitu kaupallisen

kalastuksen eduilla. Lohenkalastus on tapahduttava luonnon, ei kalastajan ehdoilla.

Meriuistelu on osa merellä tapahtuvaa sekakantakalastusta. Viitaten EU:n lohen virkistyskalastusta koskevaan säädäntöön osa-alueilla 22-31 (2023/2638) ja siihen, että "*Tämä artikla ei rajoita asetuksen (EU) N:o 1380/2013 19 ja 20 artiklan mukaisten tiukempien kansallisten toimenpiteiden soveltamista.*" (art.10.4) - Suomen tulee nyt säätää meriuisteluun kausikohtainen kahden kalan kiintiö Tornionjoen tapaan, niin että Tornio-Muoniojo-kivarren ihmisiin ei kohdistu **syrjintää** Maa- ja metsätalousministeriön taholta.

Tornio-Muoniojokiseura ry

Kalervo Aska pj.